

Kathedralen van de Industrie

Fotografie Alexander Dumarey

De grote spoorwegstations in Europa worden vaak omschreven als de "Kathedralen van de 19de eeuw", denk maar aan Antwerpen Centraal of de Gare du Nord in Parijs. In de industrie werden ook mega complexen opgetrokken waarvan sommige doen denken aan grote kastelen. Gent werd in de 19de eeuw het Manchester van het continent, met veel productieplaatsen voor wol, linnen en vooral katoen. De textielindustrie begint reeds eind 18de eeuw en kende tijdens de jaren 1815 - 1830 een grote expansie. In de inleiding wordt een zeer bondig overzicht gegeven van de industriële activiteiten. De expositie loopt nog tot 26 september 2021.

Het groeperen van familiebedrijven na WO I gaf Gent nog een grote slagkracht en zo werd de UCO (Union Cotonnière) een begrip. De fusies zetten zich door en UCO werd een Europees begrip met hoofdkantoor in de Sint Pietersnieuwstraat, juist naast de Vooruit. In de jaren '50 besliste Baron Braun om de administratieve hoofdzetel te bouwen in Ledeberg, de bekende UCO toren die men ziet wanneer men Gent binnenkomt via de snelweg E17. Het was het eerste groot modern kantoorgebouw in de Arteveldestad.

foto: Marc Dubois

Het opzet van dit fotoboek is verleden en heden naast elkaar te plaatsen. Links steeds een oude foto en rechts een recente opname van Alexander Dumarey genomen vanuit dezelfde gezichtshoek. Hij is huisfotograaf van VRT NWS en bekend om zijn project "Markante Plekken". Op verschillende locaties kon Dumarey vaststellen dat alles werd gesloopt. De mega fabriek La Lys, tussen de Nieuwewandeling en de Leiekaai, werd in 2007 heringericht als stadspark. In 1919 werd de Cotonnière de Gand een deel van UCO Ter Platen, gelegen aan de Schelde ten zuiden van de Sint-Pietersabdij. Na de sluiting in 1969 bleef het complex jaren leeg om uiteindelijk te worden gesloopt om plaats te maken voor de campus Kantienberg van de Artevelde Hogeschool.

Foto: Marc Dubois

Andere textielgebouwen kregen een nieuwe bestemming. De Florida fabriek tussen Molenaarsstraat en Opgeëistenlaan, tegenover het nieuw Justitiegebouw, werd verbouwt lofts en kantoorruimte. Langs deze zelfde weg bouwde Jules de Hemptine een indrukwekkend complex dat in verschillende fazen werd vergroot. Wat overblijft is de directeurswoning, beschermd als monument, een fabrieksvolume en het muurfragment dat eindigt in de Lieve naar het Rabot. De UCO katoenspinnerij Rooigem, opgestart in 1897 als "Filature de Roygem" kreeg rond 2000 een bestemming met lofts en onderaan winkels zoals Krefel en Dreamland. Telkens als ik rijd langs deze site op de drukke Gentse ring maak ik de

bedenking dat rond 1900 deze fabriek geen dreamland was voor de honderden arbeiders.

Foto: Marc Dubois Industriemuseum vroeger en nu

De grootste fabrieken werden opgetrokken ten noorden van de Nieuwevaart. De fabriek Galveston uit 1910, een Manchestertype, is bewaard gebleven en staat op de cover van het boek.

De laatste grote fabriek die werd gebouwd is de UCO E.J. Braun in de Maisstraat. Een indrukwekkend geheel waarbij professor Gustave Magnel voor het eerst op deze schaal voorgespannen balken gebruikte. De gevels kregen een verzorgde detaillering door architect Jean Hebbelinck. In 2009 sloot deze productie eenheid haar deuren en is hier nu een belangrijke plaats voor projecten van de sociale economie.

De grote UCO Desmet-Guequier fabriek aan de Minnemeers kreeg een museale bestemming, het MIAT, dat recent van naam veranderde in Industriemuseum. Het is in dit gebouw dat de foto's van Dumarey worden gepresenteerd tot 26 september 2021. In het boek een stadskaart waarop de locaties zijn aangeduid, goed voor een boeiende stadswandeling.

Marc Dubois

Kathedralen van de Industrie

Marie Kypers, Hilde Langeract, Kathleen Moermans

Fotografie Alexander Dumarey

ISBN 9789 46 3934 329

Borgerhoff Lamberigts, Gent / Industriemuseum, Gent, 2021

104 pagina's